

Política, mentides i cinta de vídeo

La classe política francesa viu un moment molt fort de descrèdit, començant pel seu president, Jacques Chirac. Un vídeo on s'explica el finançament il·legal de l'RPR, i en menor mesura de socialistes i comunistes, ha confirmat el que fins ara només eren sospites.

Aquarts de dues de la tarda del dijous 21 de setembre, una bomba feia explosió en tots els quioscos de París. La "bomba", activada en la portada del diari vespertí *Le Monde*, duia un titular aparentment anodí, "El testament d'un finançer del RPR". Ara bé, la càrrega explosiva, col·locada en una vistosa doble pàgina interior, era devastadora.

El diari havia tingut accés a un vídeo enregistrat l'any 1996 per un promotor immobiliari encarregat del finançament per mitjans irregulars del RPR, el partit neogaullista fundat per l'actual president de la República francesa, Jacques Chirac. Aquest personatge, Jean-Claude Méry, havia enregistrat una veritable confessió "per si mai li passava alguna cosa". Malauradament, el que li va passar és que tres anys després, el 1999, va morir de càncer. Però el caràcter sòrdid de l'afer ("fer parlar un mort", com han dit escandalitzats alguns) no amaga l'extraordinària gravetat del seu testimoni.

El senyor Méry hi detallava, en substància, l'enorme entramat construït al voltant de l'Ajuntament de París, des de final dels anys 70, per falsejar sistemàticament les adjudicacions d'obres públiques a la capital: així, les obres s'atorgaven a les empreses que s'avenien a pagar un "impost" clandestí, l'import del qual anava a parar a les arques municipals. Els diners s'utilitzaven per finançar il·legalment el RPR, el partit de l'aleshores alcalde (Jac-

ques Chirac), però del sistema també se n'aprofitaven, tot i que en menor mesura, el Partit Socialista i el Partit Comunista.

L'endemà, en el segon lliurament d'aquest testament verinós, Jean-Claude Méry declarava pòstumament que tot es feia a les ordres de Jacques Chirac, el qual fins i tot havia assistit en persona al lliurament en efectiu de l'equi-

Méry detalla al vídeo que a París les obres públiques s'atorgaven a les empreses que s'avenien a pagar un "impost" clandestí.

valent en francs de cent vint-i-cinc milions de pessetes en diner negre.

Un cas "abracadabrantesc". Jacques Chirac es va enrocar immediatament: "estic indignat. Indignat pel procediment, indignat per la mentida, indignat per l'ultratge. Cal posar límits a la calúmnia", va dir, tot precisant que el cas li semblava "abracadabrantesc" (sic), un adjectiu que va agafar prestat d'un poema d'Arthur Rimbaud i que s'ha convertit en la riota del món polític-mediàtic a França.

Però, per "abracadabrantesc" que sigui, l'afer no és per riure. Perquè, diumenge 24, la pàgina web del setmanari *L'Express* revelava que l'original de la cinta acusadora era en poder de l'exministre socialista d'Economia i Finances, Dominique Strauss-Kahn. L'escàndol agafava un gir imprevist, que els correligionaris de Chirac van aprofitar per desviar l'atenció cap al "continent" de les acusacions, deixant-ne de banda el "contingut". En efecte, Strauss-Kahn va reconèixer que li havien donat la cinta, l'abril de l'any passat, quan encara era ministre i candidat en potència a l'alcaldia de París. El vídeo conté un material que hauria pogut utilitzar contra els seus rivals gaullistes, però la seva línia de defensa consisteix a negar aferrissadament que mai l'hagués visionat, i a assegurar que el va perdre "per negligència".

Els jutges que investiguen la corrupció a l'Ajuntament de París es van llençar sobre Strauss-Kahn, que ja està processat dins dels megasumaris dels altres dos grans escàndols que investiga la justícia francesa: l'afer de la companyia petrolera Elf i l'afer de la mútua estudiantil Mnef.

L'abans nacionalment i internacionalment lloat Strauss-Kahn s'ha convertit en un pària abandonat per tothom, especialment pels seus companys de partit, que s'esforcen a demostrar com n'estan d'escandalitzats per aquest retorn a la sordidesa dels afers de corrupció, que creien que havien

quedat enterrats amb el final de l'era Mitterrand.

A la cúpula de l'estat, l'engrenatge sofisticat i vellutat de la cohabitació entre un president gaulista i un primer ministre socialista ha saltat pels aires: Chirac dispara sobre Jospin, al qual acusa implícitament d'haver filtrat el vídeo; i Jospin s'hi torna afirmant públicament i sense embuts que no s'ha de deixar "intimidar per faltes que ell no ha comès". És a dir, que no li carreguin el mort dels pecats de Chirac.

En realitat, la qüestió menys important és qui ha fet pública la cinta. Inicialment, tot apuntava a un ajustament de comptes dins de la dreta. El sospitós principal és el pintoresc Jean Tiberi, el successor de Chirac a l'alcaldia de París. Tiberi és l'objecte des de fa mesos d'un linxament instigat pels seus companys de partit, ja que el consideren un llast per al manteniment del control de l'ajuntament, un lloc estratègic i farcit de documentació comprometedora. Tiberi s'entossudeix a mantenir-se com a candidat a la seva pròpia successió, i amenaça que, si l'en fan fora, hi haurà molta roba bruta estesa a la vista de tothom. El vídeo va sortir a la llum pocs dies abans de la reunió en què l'havien d'expulsar del partit. La reunió es va fer, però Tiberi no ha estat expulsat; en un sobtat canvi de plans, l'alcalde només l'han "exclòs cautelarment".

Coberts de fems. Tot plegat, l'escena política francesa ha quedat completament coberta de fems, per dir-ho d'una manera elegant. Uns fems que provenen de les pràctiques habituals de tots els partits polítics fins al 1990, quan es va promulgar la llei sobre el finançament dels partits. Totes les forces polítiques parlamentàries franceses, menys els Verds, que abans no existien, tenen dirigents processats o sota investigació per finançament il·legal. L'alegre connivència sota mà entre política, empreses i banca que ha presidit durant decenniis la gestió dels afers públics francesos ha quedat exposada a la llum del dia

ARXIU / EFE

Jacques Chirac, president francès, ha sortit molt esquitxat en aquest nou afer de corrupció. Segons diu el promotor immobiliari Jean-Claude Méry en un vídeo, Chirac hauria assistit personalment al lliurament en efectiu de l'equivalent en francs de cent vint-i-cinc milions de pessetes en diner negre.

encara amb més cruïra del que ho va fer quan van esclatar els afers Elf o Crédit Lyonnais.

El govern Jospin, que durant tres anys i set mesos havia intentat encarnar el rigor, la transparència i l'honestedat en la vida política, s'ha vist arrossegat irremissiblement pels escàndols. "Tots podriets!", crida una bona part de la societat francesa a la seva classe política, una cantarella que feia anys que no se sentia a França. Perquè, de tot plegat, els francesos en poden extreure unes quantes conclusions.

La primera: que es cobrava sistemàticament un impost il·legal a totes les empreses que es beneficiaven de les obres públiques a París i la seva regió, i que aquest sistema clandestí i mafiós era encobert per la cúpula de l'estat.

La segona: que el RPR, el PS i el PC, partits antagònics en tots els terrenys, feien servir els mateixos mètodes i que, a més, compartien concertadament el botí. Això va propiciar que aquestes pràctiques quedessin protegides per la llei del silenci.

La tercera: que els polítics, les

Dominique Strauss-Kahn, ex-ministre socialista d'Economia i Finances. Strass-Kahn ha reconegut haver tingut la cinta de vídeo que ha destapat tot l'afer de corrupció.

ARXIU / EFE

seves estructures i les seves ambicions es finançaven alegrement gràcies a una violació total i organitzada de totes les regles de la competència i del mercat. En conclusió: que, ja que tot el que se sospitava resulta que és cert, ara

pot ser cert tot el que se sospiti, fins i tot el pitjor.

En aquest clima, qualsevol iniciativa o declaració provinent de la classe política és vista sistemàticament amb desconfiança, sobretot quan es comença a insinuar

que potser no seria una mala idea establir una amnistia pel delictes de finançament il·legal de partit polític.

Diumenge 24, els francesos estaven convocats a les urnes en un referèndum en què havien de pronunciar-se sobre la reducció de dos anys del mandat del president de la República, deixant-lo en un quinquenni. Només van anar a votar un 30% dels electors. Dels que ho van fer, un 5% van optar pel vot blanc o nul. És a dir, que tres de cada quatre electors es van estar de respondre a la pregunta que els feia el cap de l'estat.

Analistes, polítics i comentaristes no es van haver d'esprèmer gaire les meninges per trobar una explicació a aquesta rebequeria insòlita dels francesos, uns ciutadans als quals si hi ha alguna cosa que els irriți ultra mesura és que se'ls prengui el pèl.

Jordi Ferrerons (París)

SI VOLS ATURAR LA PENA DE MORT COMENÇA PER AGAFAR EL TELÈFON

Si vols fer alguna cosa contra la PENA DE MORT, truca'ns o envia'ns aquest cupó i rebràs informació

nom:

adreça:

C.P.: població:

Amnistia Internacional
 Secció Espanyola
 C/Fernando VI, 8 - 1ª Izqda.
 28004 Madrid
 TEL.: 902 119 133
amnistia.internacional@a-i.es
 www.a-i.es